

BROTTSOFFER
JOUREN
0200-21 20 19

Brottsofferjourens statistik verksamhetsåret 2017

En rapport från Brottsofferjouren Sverige

Sofia Barlind
statistik@boj.se

Innehåll

Om Brottsofferjourens statistik	2
Brottsofferjourens statistik beskriver vår verksamhet	2
Statistikuppgifter om de hjälpsökande	2
Nya statistikuppgifter om jourernas stödinsats	3
Stöd hos Brottsofferjouren	4
Kontakter och åtgärder	6
Ärendeförmedling till Brottsofferjouren	6
Kön	7
Kvinnor	8
Män	8
Åldersgrupp	10
Äldre	12
Vuxna	13
Unga vuxna	14
Ungdomar	15
Barn	16
Brottstyper	17
Två eller fler brott	18
Särskilda omständigheter	19
Nära relation	21
Ärenden utan polisanmälan	24

Om Brottsofferjourens statistik

Brottsofferjouren Sverige samlar in och sammanställer varje år statistik inrapporterad av de lokala jourerna. Den här rapporten behandlar den brottsofferstödande delen av verksamheten. Brottsofferjouren bedriver också vittnesstödsverksamhet vid nästan samtliga domstolar i Sverige. Statistik för vittnesstödsverksamheten publiceras i en separat rapport.

Brottsofferjourens statistik beskriver vår verksamhet

Brottsofferjouren kommer bara i kontakt med en del av alla som utsätts för brott varje år, nämligen de som förmedlas till oss via polis eller annan instans, eller som själva tar kontakt med oss. Vår statistik kan alltså inte beskriva hur många brott som begåtts under perioden eller vilka som anmält eller utsatts för brott. Vi kan däremot berätta om vilka som fått stöd av oss - vilken åldersgrupp de tillhör, om de är män eller kvinnor, vilka brott de varit med om och hur många kontakter och åtgärder som genomförts för olika typer av hjälpsökande. Inom ramen för vår statistikföring kan vi också - till skillnad från statistik insamlad av myndigheter – berätta om dem som inte polisanmält händelsen, men ändå sökt stöd hos oss efter att ha varit med om brott.

Statistikuppgifter om de hjälpsökande

Brottsofferjourens statistiksystem bygger på att jourerna antecknar åtta grunduppgifter om varje hjälpsökande de haft kontakt med:

- **Kommun** där den hjälpsökande är bosatt
- **Kön**
- **Åldersgrupp**
- **Brottstyp**
- **Särskilda omständigheter**
(man markerar till exempel när gärningspersonen står i nära relation till brottsoffret eller när brottet är hedersrelaterat)
- Om **polisanmälan** är gjord eller inte
- Vilken **typ av hjälpsökande** det handlar om
(brottsoffer, anhörig eller vittne)
- Vem som **först tog kontakt** med oss
(polisen, hjälpsökanden själv eller annan)

Nya statistikuppgifter om jourernas stödinsats

Under 2015-2016 genomförde Brottsofferjouren Sverige i samarbete med jourerna förändringar och tillägg i vårt gemensamma statistiksystem. Statistiken beskrev redan vilka de hjälpsökande var och vad de varit med om. Nu ville vi också kunna se på åtminstone översiktlig nivå vad vår insats bestod av – vad Brottsofferjouren gjorde för varje hjälpsökande. Förhoppningen var att få en tydligare bild av vilka typer av hjälpsökande som behöver mer tid eller mer omfattande insatser från oss. Med mer kunskap står vi bättre rustade inför framtiden att möta de behov som finns hos brottsoffer, anhöriga och vittnen.

Från 1 januari 2016 utökades statistikföringen med att jourerna utöver ovanstående uppgifter för varje hjälpsökande också antecknade:

- Antal kontakter
- Antal åtgärder

Med **kontakt** menas en kontakt person till person, det vill säga en tvåvägskommunikation. Exempel på vad som antecknas som kontakt är telefonsamtal, e-postkonversation, chatt och möten med den brottsutsatte.

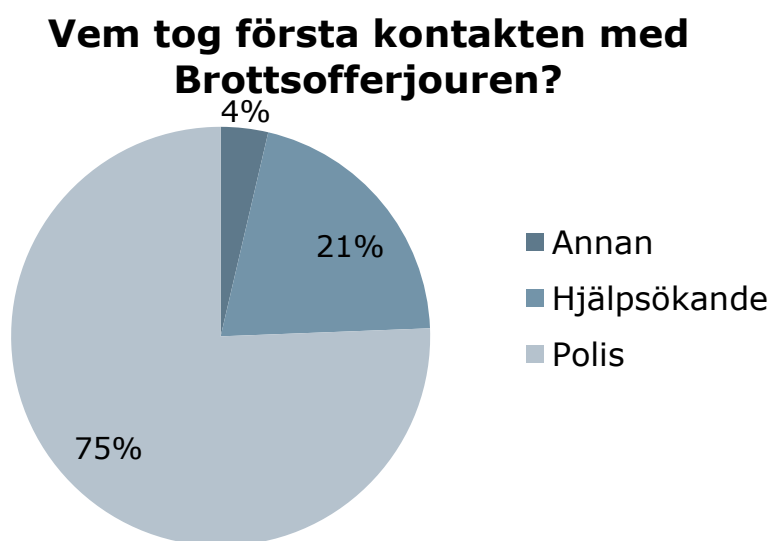
Med **åtgärd** menas alla andra typer av insatser en stödperson gör för en brottsutsatt men där man inte har direktkontakt (tvåvägskommunikation) med den hjälpsökande. Exempel på vad som antecknas som åtgärd är att sända ut informationsbrev om Brottsofferjurens erbjudande om stöd eller att ringa för den hjälpsökandes räkning till myndighet eller försäkringsbolag. Även så viktiga och ofta avgörande insatser som att ordna fram målsägandebiträde till en hjälpsökande räknas som åtgärd.

Det finns målsägande som förmedlas till jouren och som jouren sedan försöker nå men inte lyckas komma i kontakt med – den typen av ärenden statistikförs med att jouren utfört en eller flera åtgärder, eftersom det trots allt innebär en arbetsinsats för jouren och ett förberedelsearbete för den stödjare som försöker nå fram till personen.

Stöd hos Brottsofferjouren

Under 2017 genomförde de 79 aktiva brottsofferjourerna i Sverige sammanlagt mer än 76 231 kontakter och åtgärder inom ramen för 26 723 ärenden i den brottsofferstödjande delen av verksamheten.¹

I de allra flesta fall kontaktar polisen Brottsofferjouren efter att målsäganden i samband med en polisanmälan tackat ja till en kontakt med oss. 75 procent av kontakterna har initierats på detta sätt. Det är en något lägre andel än normalt vilket har att göra med den minskade mängden ärenden polisen förmedlat till Brottsofferjouren.

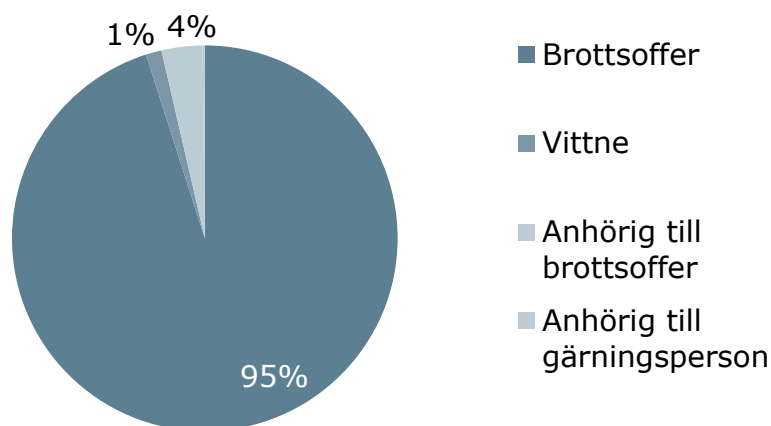
21 procent kontaktade jouren på egen hand och 4 procent förmedlades av annan instans (exempelvis socialtjänsten, skolkurator eller sjukvården). Även en stor del av de som själva kontaktar Brottsofferjouren har fått information om oss från polisen vid anmälan.

---

¹ Den totala uppskattade ärendemängden för hela Brottsofferjouren 2017 är **26 723**. I den siffran är inräknat dels ärendemängden för de jourer som lämnade in fullständig statistik. Deras ärendemängd uppgick till 25 446 ärenden. Två jourer var medlemmar i Brottsofferjouren Sverige under 50 av 52 veckor under 2017. De trädde ur förbundet i mitten av december och lämnade inte in någon statistikredovisning på det gångna årets arbete. På grundval av muntliga kontakter under året och deras svar på en enkät där jourerna efterfrågades om ärendemängden verkade öka, minska eller vara ungefär som tidigare har båda dessa två jourer uppgett att ärendemängden under 2017 var ungefär som tidigare. Vi har därför beräknat den totala uppskattade ärendemängden till 25 446 + de två jourernas sammanlagda ärendemängd för föregående verksamhetsår (1 277 ärenden), vilket ger summan ovan: **26 723**. I den här rapporten, och övriga presentationer som visar detaljer ur statistiken, kan vi emellertid bara visa den fördelning av kön, ålder, brottstyp etc. som jourer som gjort en fullständig redovisning lämnat in. Därför är totalen i dessa presentationer den lägre summan 25 446.

I princip alla stödsökande, 95 procent, är direkt **brottsutsatta**. 4 procent är **anhöriga**, de flesta till brottsoffer men ett fåtal anhöriga till gärningspersoner har också fått stöd hos Brottsofferjouren under 2017.

Typ av hjälpsökande

Vittnen får i huvudsak stöd av vittnesstödsverksamheten vid landets tingsrätter i samband med rättegången. Fler vittnen skulle emellertid kunna få kontakt med Brottsofferjourens stödpersoner inom den brottsofferstödande delen av verksamheten direkt efter brottstillfället för samtal kring händelsen och svar på frågor. Endast drygt 1 procent av våra stödsökande (336 vittnen) hade kontakt med oss av den anledningen under 2017.

Gruppen vittnen ser ungefär likadan ut som övriga hjälpsökande om man ser till könsfördelning och typen av brott, men den skiljer sig i två avseenden från brottsoffergruppen:

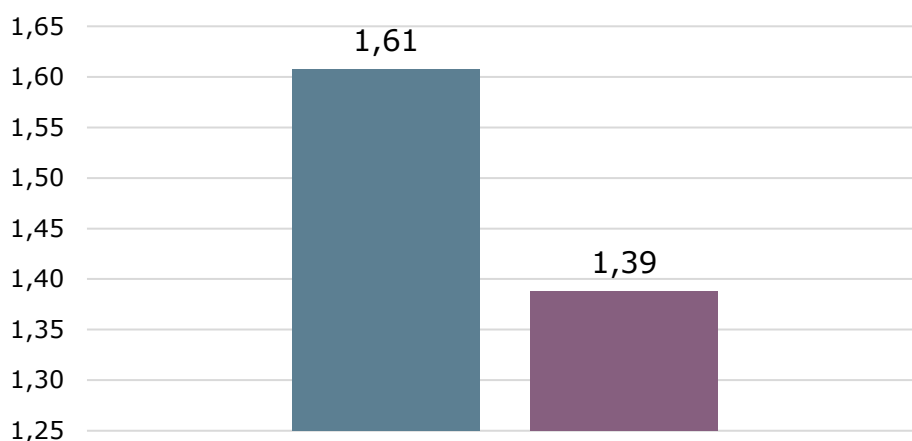
- 1) Vittnesgruppen blir förmedlade av polisen inte i 75 procent av fallen som övriga grupper, utan **endast i 18 procent av fallen**. Det är vanligast att vittnen själva söker upp Brottsofferjouren (65 procent).
- 2) Vittnesgruppen har en **större andel unga**: 9 procent av vittnena är 12-17 år att jämföra med 4 procent för hela hjälpsökandegruppen.

Kontakter och åtgärder

2016 var första året då jourerna gjorde anteckningar om mängden kontakter och åtgärder för varje ärende i statistiklämningen. Anteckning finns för 2017 i 98 procent av fallen - några jourer har vid statistiksammanställningen vid årsskiftet endast hunnit lägga in ärendet som inkommet under 2017, men ännu inte under slutet av december vidtagit någon kontakt eller åtgärd.

Tillsammans tog jourerna mer än 40 916 kontakter och vidtog mer än 35 315 åtgärder under 2017. Varje hjälpsökande fick i genomsnitt totalt 3 kontakter och åtgärder, eller noga räknat 1,61 kontakter och 1,39 åtgärder.

Kontakter och åtgärder per ärende

Det här genomsnittet blir användbart som jämförelse längre fram i rapporten när vi tittar närmare på olika grupper och undersöker om stödinsatserna för dessa varit mer eller mindre omfattande.

Ärendeförmedling till Brottsofferjouren

För att få en bild av hur polisens förmedling ser ut över landet jämför Brottsofferjouren Sverige varje år jourernas ärendemängd med Brottsförebyggande rådets statistik över polisanmälda brott och räknar ut den så kallade **förmedlingsprocenten**.²

I beräkningsgrunden ingår alla kapitel under **Brottsbalken**, eftersom de innehåller brott där det kan finnas en enskild drabbad person. Av de specialrättsliga författningarna ingår endast **lagen om kontaktförbud**.

² Särskild PM om förmedlingsprocenten publiceras i början av april 2018.

Mängden anmälda brott i Sverige under Brottsbalken och lagen om kontaktförbud minskade i jämförelse med 2016. Förmedlingen till Brottsofferjouren minskade också, om än inte i lika hög grad som de två föregående verksamhetsåren. Om man jämför med år 2014, vilket var det sista verksamhetsåret före polisens omorganisation, har direktförmedlingen från polis till Brottsofferjouren minskat med 44 procent.

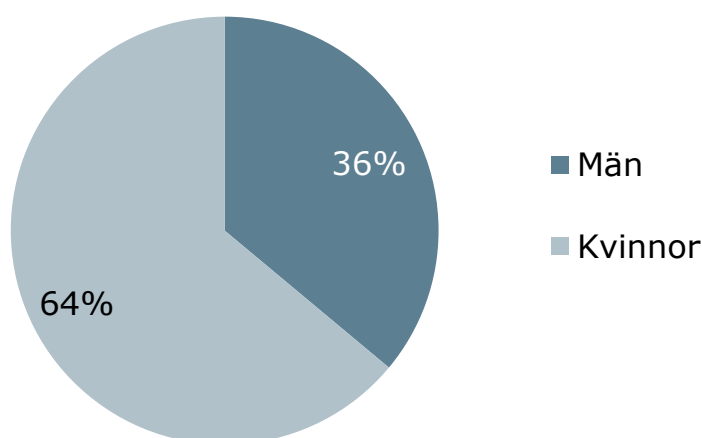
Under 2017 blev nästan **2,3 procent** av alla anmälda brott under Brottsbalken samt lagen om kontaktförbud ett ärende hos Brottsofferjouren. Det är i princip ingen skillnad i förmedlingsprocent i jämförelse med föregående verksamhetsår.

Om förmedlingen av ärenden vore konsekvent och jämn över hela landet skulle lika stor andel brottsutsatta nå alla jourer. Istället har det visat sig att förmedlingsprocenten skiljer sig kraftigt åt inte bara mellan polisregionerna och län för län utan även mellan enskilda jourer i samma län.

Kön

Det är fler kvinnor än män som får hjälp hos Brottsofferjouren. Könsfördelningen för hjälpsökande har under många år legat kring 60 procent kvinnor, 40 procent män. De sista åren har andelen män minskat och är nu nere på 36 procent.

Könsfördelning bland hjälpsökande

Kön	Antal
Män	9 177
Kvinnor	16 269
Totalsumma	25 446

Det finns flera alternativa förklaringar: antingen är det så att män i högre utsträckning än tidigare tackar nej till kontakt med Brottsofferjouren när de anmäler ett brott. Det kan också vara så att vid en minskad ärendeförmedling från polisen där färre personer än tidigare får frågan om stöd, att man omedvetet prioriterar kvinnliga målsägande av någon anledning.

Kvinnor

Kvinnor utgör 64 procent av de hjälpsökande. De flesta kvinnor som kontakt med Brottsofferjouren har varit med om misshandel, olaga hot, ofredande och stölder. Av de som söker hjälp efter grov (kvinno)-fridskränkning, sexualbrott, stalking och överträdelse av kontaktförbud är en stor majoritet kvinnor.

Till den nationella Telefoncentralen är det 65 procent kvinnor och 35 procent män som hör av sig. Där är en del av de kvinnor som ringer anhöriga till brottsutsatta som själva inte kan eller vill kontakta oss med frågor. Men även bland dem som själva utsatts för brott är en majoritet kvinnor.

Man ska samtidigt komma ihåg att det inte bara är Brottsofferjouren som har kontakt med brottsutsatta kvinnor. Det finns andra organisationer som arbetar enbart med kvinnor. I det perspektivet är det anmärkningsvärt att kvinnor är i majoritet även hos oss.

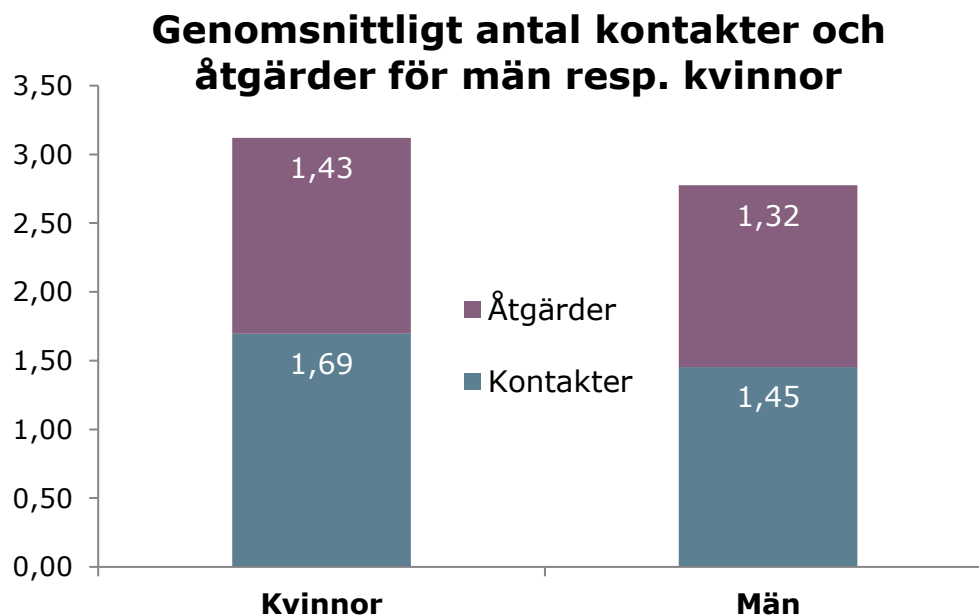
Män

Män utgör 36 procent av de hjälpsökande. De flesta män som har kontakt med Brottsofferjouren har varit med om misshandel, olaga hot, ofredande och rån. Mordförsök och rån är två brottstyper där män är tydligt överrepresenterade i vår statistik.

På nästa sida en tabell över vilka brottstyper hjälpsökande män och kvinnor i kontakt med Brottsofferjouren 2017 varit med om.

Brottstyp	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	30	48	78
Andra tillgreppsbrott	77	111	188
Ekonomisk brottslighet	354	432	786
Förtal, förolämpning	313	538	851
Grov (kvinno)fridskränkning	23	490	513
Identitetsstöld, förfalskning	66	112	178
Inbrott	393	697	1 090
Misshandel	2 542	3 754	6 296
Mord, dråp, vållande till annans död	44	73	117
Mordförsök	127	80	207
Människorov, människohandel	35	20	55
Ofredande	782	2 478	3 260
Olaga förföljelse	36	158	194
Olaga hot	1 766	2 504	4 270
Rån	765	534	1 299
Skadegörelse	221	291	512
Stöld, väskryckning, fickstöld	703	1 227	1 930
Trafikbrott	133	115	248
Våldtäkt	75	841	916
Våldtäktsförsök	8	103	111
Övergrepp i rättssak	133	161	294
Överträdelse av kontaktförbud	12	119	131
Övriga brott mot frihet och frid	189	372	561
Övriga sexualbrott	72	599	671
Övrigt	278	412	690
Totalt	9 177	16 269	25 446

Eftersom jourerna nu antecknar kontakter och åtgärder för varje ärende kan vi undersöka om mängden kontakter eller åtgärder skiljer sig åt mellan könen.

Det visar sig alltså att kvinnor som sökt stöd hos Brottsofferjouren i genomsnitt fått fler kontakter och åtgärder än män. Genomsnittet för alla hjälpsökande oavsett kön är 1,61 kontakter och 1,39 åtgärder per ärende.

En analys av uppgifter från de 42 jourer som antecknat tid per ärende bekräftar bilden ovan: jourerna lägger också mer tid på kvinnliga hjälpsökande än de gör på manliga.

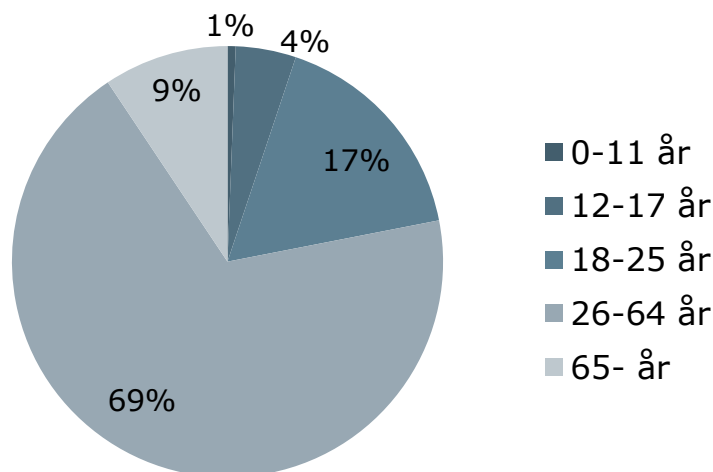
Åldersgrupp

Brottsofferjourens statistik delar in hjälpsökande i fem olika åldersgrupper:

- Barn 0-11 år
- Ungdomar 12-17 år
- Unga vuxna 18-25 år
- Vuxna 26-64 år
- Äldre 65+ år

Det största åldersspannet, 26-64 år, är av naturliga skäl också den grupp där de flesta hjälpsökande för Brottsofferjouren återfinns. Statistik för de fem åldersgrupperna redovisas var för sig på kommande sidor i rapporten.

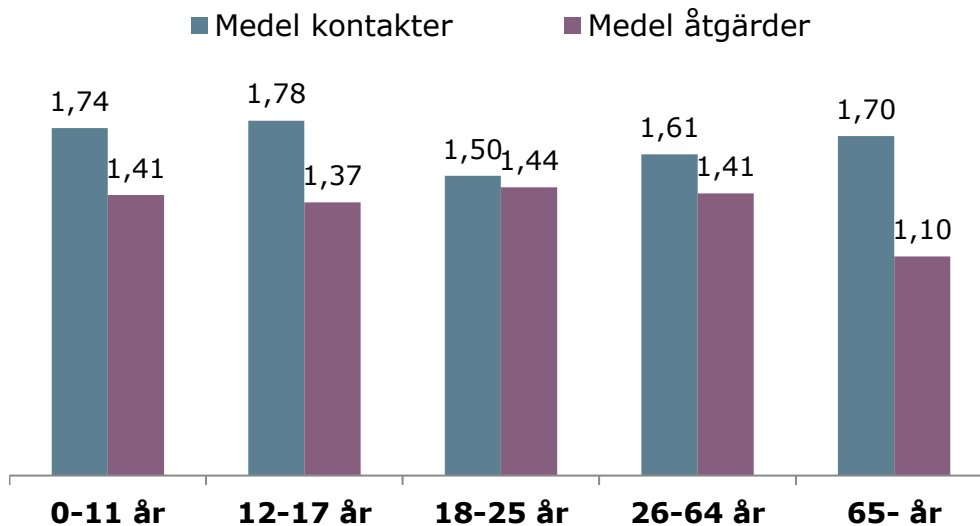
Hjälpsökande fördelat på åldersgrupp 2016

Åldersgrupp	Antal
0-11 år	155
12-17 år	1 152
18-25 år	4 273
26-64 år	17 482
65- år	2 384
Totalsumma	25 446

En sammanräkning av mängden kontakter och åtgärder i genomsnitt för varje åldersgrupp visas i diagrammet nedan.

Antal kontakter och åtgärder i genomsnitt inom de olika åldersgrupperna

Vi kan se att mängden kontakter i genomsnitt är aningen högre för grupperna 0-11, 12-17 och 65+ och att mängden åtgärder i genomsnitt är något lägre för gruppen ungdomar 12-17 och ännu lägre för gruppen 65+.

Äldre

Personer i gruppen 65 år och uppåt söker sig till Brottsofferjouren för brott som stöld, ofredande, inbrott och misshandel. Ingen av de andra åldersgrupperna har stöld och väskryckning bland de tre vanligaste brotten, men för äldregruppen är det mer än dubbelt så vanligt som någon annan brottstyp. 33 procent av de hjälpsökande är män, 67 procent är kvinnor.

Brottstyper för hjälpsökande äldre 65+ år 2017	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	1	4	5
Andra tillgreppsbrott	11	17	28
Ekonomisk brottslighet	54	98	152
Förtal, förolämpning	18	38	56
Grov (kvinno)fridskränkning	2	12	14
Identitetsstöld, förfalskning	6	18	24
Inbrott	75	208	283
Misshandel	113	145	258
Mord, dråp, vållande till annans död	7	3	10
Mordförsök	7	7	14
Ofredande	71	203	274
Olaga förföljelse	2	12	14
Olaga hot	100	115	215
Rån	52	84	136
Skadegörelse	34	44	78
Stöld, väskryckning, fickstöld	163	465	628
Trafikbrott	20	7	27
Våldtäkt		9	9
Våldtäktsförsök		1	1
Övergrepp i rättssak	8	8	16
Överträdelse av kontaktförbud	1	2	3
Övriga brott mot frihet och frid	19	37	56
Övriga sexualbrott		13	13
Övrigt	33	37	70
Totalt	797	1 587	2 384

Mer statistik om gruppen brottsutsatta äldre finns att läsa i en särskild rapport på www.brottsofferjouren.se/om-oss/statistik/.

Vuxna

Personer i åldersgruppen 26–64 år söker hjälp i första hand för misshandel, olaga hot och ofredande. 36 procent av de hjälpsökande vuxna är män, 64 procent är kvinnor.

Brottstyper för hjälpsökande vuxna 26-64 år 2017	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	23	38	61
Andra tillgreppsbrott	57	82	139
Ekonomisk brottslighet	240	291	531
Förtal, förolämpning	253	405	658
Grov (kvinno)fridskränkning	17	380	397
Identitetsstöld, förfalskning	49	78	127
Inbrott	294	451	745
Misshandel	1 573	2 763	4 336
Mord, dråp, vållande till annans död	29	59	88
Mordförsök	98	62	160
Människorov, människohandel	24	14	38
Ofredande	569	1 743	2 312
Olaga förföljelse	29	114	143
Olaga hot	1 261	1 882	3 143
Rån	458	349	807
Skadegörelse	170	215	385
Stöld, väskryckning, fickstöld	461	658	1 119
Trafikbrott	93	95	188
Våldtäkt	39	439	478
Våldtäktsförsök	4	54	58
Övergrepp i rättssak	77	110	187
Överträdelse av kontaktförbud	10	95	105
Övriga brott mot frihet och frid	136	257	393
Övriga sexualbrott	44	295	339
Övrigt	217	328	545
Totalt	6 225	11 257	17 482

Unga vuxna

Personer i åldrarna 18-25 söker hjälp för framför allt misshandel, olaga hot och ofredande. 37 procent av unga vuxna hjälpsökande är män, 63 procent är kvinnor. Unga män har främst varit utsatta för misshandel, olaga hot och rån. Även för unga kvinnor är det vanligaste brottet misshandel följt av ofredande, olaga hot och våldtäkt. Vad gäller utsatthet för sexualbrott är det en klar överrepresentation för unga kvinnor. 31 procent av dem som söker hjälp för sexualbrott är kvinnor mellan 18-25 år.

Brottstyper för hjälpsökande unga vuxna 18-25 år 2017	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	6	3	9
Andra tillgreppsbrott	6	12	18
Ekonomisk brottslighet	54	41	95
Förtal, förolämpning	36	81	117
Grov (kvinno)fridskränkning	2	88	90
Identitetsstöld, förfalskning	11	15	26
Inbrott	14	32	46
Misshandel	626	673	1 299
Mord, dråp, vållande till annans död	8	9	17
Mordförsök	15	9	24
Människorov, människohandel	9	5	14
Ofredande	92	403	495
Olaga förföljelse	3	28	31
Olaga hot	315	401	716
Rån	185	87	272
Skadegörelse	13	26	39
Stöld, väskryckning, fickstöld	62	81	143
Trafikbrott	15	10	25
Våldtäkt	26	296	322
Våldtäktsförsök	3	39	42
Övergrepp i rättssak	37	31	68
Överträdelse av kontaktförbud	1	20	21
Övriga brott mot frihet och frid	23	60	83
Övriga sexualbrott	16	192	208
Övrigt	19	34	53
Totalt	1 597	2 676	4 273

Mer statistik om gruppen unga vuxna finns att läsa i en särskild rapport på www.brottsofferjouren.se/om-oss/statistik/.

Ungdomar

Ungdomar i åldrarna 12-17 har kontakt med Brottsofferjouren efter att ha varit med om misshandel, olaga hot och ofredande. 42 procent av de hjälpsökande i gruppen ungdomar är pojkar, 58 procent är flickor. Andelen manliga hjälpsökande är alltså högre i den här gruppen än för vuxna. Pojkar i åldern 12-17 har främst varit utsatta för misshandel – på en avlägsen andraplats kommer olaga hot och därefter rån. Även för flickor 12-17 var det vanligaste brottet misshandel tätt följt av ofredande, olaga hot, våldtäkt och övriga sexualbrott (däri ingår sexuellt ofredande, grooming m.m.). Läger man samman alla typer av sexualbrott är det den vanligaste typen av brott för flickor i åldrarna 12-17.

Brottstyper för hjälpsökande ungdomar 12-17 år 2017	Pojkar	Flickor	Totalt
Allmänfarliga brott		3	3
Andra tillgreppsbrott	1		1
Ekonomisk brottslighet	6	2	8
Förtal, förolämpning	6	12	18
Grov (kvinno)fridskränkning		9	9
Identitetsstöld, förfalskning		1	1
Inbrott	4	1	5
Misshandel	200	150	350
Mord, dråp, vållande till annans död		2	2
Mordförsök	7	2	9
Människorov, människohandel	2	1	3
Ofredande	41	114	155
Olaga förföljelse	2	4	6
Olaga hot	79	98	177
Rån	65	11	76
Skadegörelse	4	6	10
Stöld, väskryckning, fickstöld	17	19	36
Trafikbrott	5	3	8
Våldtäkt	9	94	103
Våldtäktsförsök	1	8	9
Övergrepp i rättssak	10	12	22
Överträdelse av kontaktförbud		2	2
Övriga brott mot frihet och frid	10	18	28
Övriga sexualbrott	11	84	95
Övrigt	6	10	16
Totalt	486	666	1 152

Mer statistik om gruppen ungdomar finns att läsa i en särskild rapport på www.brottsofferjouren.se/om-oss/statistik/.

Barn

Personer under 12 år som har förmedlats till Brottsofferjouren har främst varit med om misshandel, ofredande, olaga hot och övriga sexualbrott. Pojkar utgör 46 procent och flickor 54 procent av hjälpsökanden i den här gruppen. Barnen kommer till Brottsofferjouren genom förmedling av polisen (83 procent) genom egen eller anhörigs kontakt (11 procent) eller förmedlade av annan, till exempel skolkurator eller annan instans (6 procent). En del av barnen (21 procent) får hjälp som anhöriga till brottsoffer. De flesta jourer har sedan länge statistikfört barn som bevittnat våld i hemmet inte som anhöriga utan som brottsoffer i sin egen rätt. Från och med 2017 är det förhållningssättet en uttalad del av Brottsofferjurens statistikföring.

Brottstyper för hjälpsökande barn 0-11 år 2017	Pojkar	Flickor	Totalt
Andra tillgreppsbrott	2		2
Förtal, förolämpning		2	2
Grov (kvinno)fridskränkning	2	1	3
Inbrott	6	5	11
Misshandel	30	23	53
Ofredande	9	15	24
Olaga hot	11	8	19
Rån	5	3	8
Stöld, väskryckning, fickstöld		4	4
Våldtäkt	1	3	4
Våldtäktsförsök		1	1
Övergrepp i rättssak	1		1
Övriga brott mot frihet och frid	1		1
Övriga sexualbrott	1	15	16
Övrigt	3	3	6
Totalt	72	83	155

Många jourer väljer aktivt att helt eller delvis överlåta stöd åt barn till socialtjänst, BUP eller andra ideella organisationer. 48 av jourerna har rapporterat kontakt med mellan ett och 22 barn under 2016. Övriga 31 jourer har inte haft någon enda kontakt i åldersgruppen.

Brottstyper

De vanligaste brottstyperna för de som haft kontakt med Brottsofferjouren är misshandel, olaga hot, ofredande och stölder. Dessa brottstyper utgör tillsammans 67 procent av den totala ärendemängden.

Brottstyp	Antal hjälpsökande
Allmänfarliga brott	78
Andra tillgreppsbrott	188
Ekonomisk brottslighet	786
Förtal, förolämpning	851
Grov (kvinno)fridskränkning	513
Identitetsstöld, förfalskning	178
Inbrott	1 090
Misshandel	6 296
Mord, dråp, vållande till annans död	117
Mordförsök	207
Människorov, människohandel	55
Ofredande	3 260
Olaga förföljelse	194
Olaga hot	4 270
Rån	1 299
Skadegörelse	512
Stöld, väskryckning, fickstöld	1 930
Trafikbrott	248
Våldtäkt	916
Våldtäktsförsök	111
Övergrepp i rättssak	294
Överträdelse av kontaktförbud	131
Övriga brott mot frihet och frid	561
Övriga sexualbrott	671
Övrigt	690
Totalt	25 446

De få brottsrubriceringar i Brottsbalken som inte kan placeras under någon av våra övergripande statistikrubriker markeras med **Övrigt**. Även om användningen av övrigt som brottstyp minskat med åren förekommer fortfarande att jourer använder den rubriken när man inte vet vilket brott det handlar om eller när den stödsökande inte gått att kategorisera som brottsoffer, anhörig eller vittne.

En analys av jourernas anteckningar om kontakter och åtgärder för varje ärende gör att vi nu kan få en fingervisning om vilken typ av ärenden som kräver mer kontakter och åtgärder av våra stödpersoner.

Hjälpsökande som varit med om dödligt våld, mordförsök, våldtäkt, grov kvinnofridskränkning och övriga sexualbrott ligger i den högre änden av skalan vad gäller mängden kontakter och åtgärder. Även ekonomisk brottslighet genererar fler kontakter än genomsnittet. Brott som skadegörelse, bilstölder, inbrott och fickstölder ligger i botten av listan och kräver i genomsnitt inte lika många kontakter och åtgärder.

Analys av inrapporterad nedlagd tid per hjälpsökande från de 42 jourer som valde att anteckna det under 2017 visar samma sak: ärenden där hjälpsökanden varit med om allvarliga brott kräver mer tid för stöd hos Brottsofferjouren. Även ekonomisk brottslighet kräver mer nedlagd tid i genomsnitt än de flesta andra brott.

Två eller fler brott

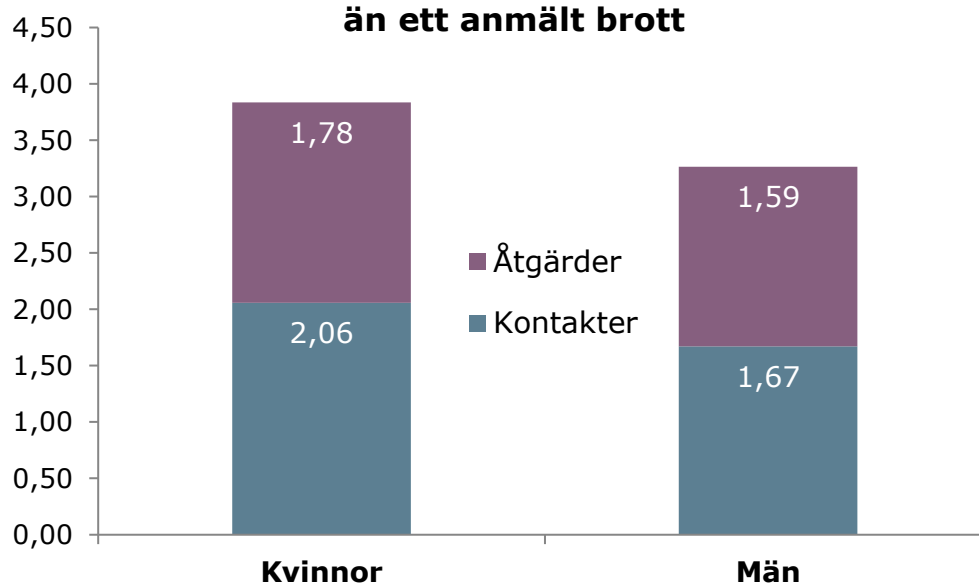
De lokala brottsofferjourerna har möjlighet att ange om hjälpsökanden varit med om fler än ett brott. Statistikblanketten har endast utrymme att ange två olika brottstyper. För fall där det finns tre eller fler brott anmälda för samma person och samma tillfälle får man alltså begränsa sig till att anteckna de två allvarligaste brotten.

Under 2017 statistikfördes två brottstyper i 14 procent av fallen. 2 330 kvinnor och 1 249 män har fått anteckningar om två brottstyper. De vanligaste kombinationerna av brott visas i tabellen nedan.

Brottstypskombination	antal ärenden 2017
misshandel + olaga hot	814
olaga hot + ofredande	293
misshandel + ofredande	139
misshandel + skadegörelse	115
inbrott + stöld	146

Ser man till mängden kontakter och åtgärder per kön i den här gruppen, det vill säga hjälpsökande med markering om fler än ett anmält brott, kan man konstatera att skillnaden mellan könen består: jourerna har fler kontakter och åtgärder för kvinnliga hjälpsökande än för manliga.

Genomsnittligt antal kontakter och åtgärder för män resp. kvinnor med mer än ett anmält brott

Den här typen av ärenden kräver också mer insatser från Brottsofferjouren. Genomsnittliga mängden åtgärder för alla kvinnor respektive alla män var 1,43 respektive 1,32 – för hjälpsökande med flera anmälda brott är det istället högre: 1,78 respektive 1,59. På samma sätt var genomsnittliga mängden kontakter för alla kvinnor respektive alla män 1,69 respektive 1,45 – för hjälpsökande med flera anmälda brott är det istället 2,06 respektive 1,67 kontakter per hjälpsökande i genomsnitt.

Analys av inrapporterad tid från de 42 jourer som valde att anteckna det under 2017 visar också att ärenden med två eller fler brottstyper kräver mer tid för stödarbetet än övriga ärenden.

Särskilda omständigheter

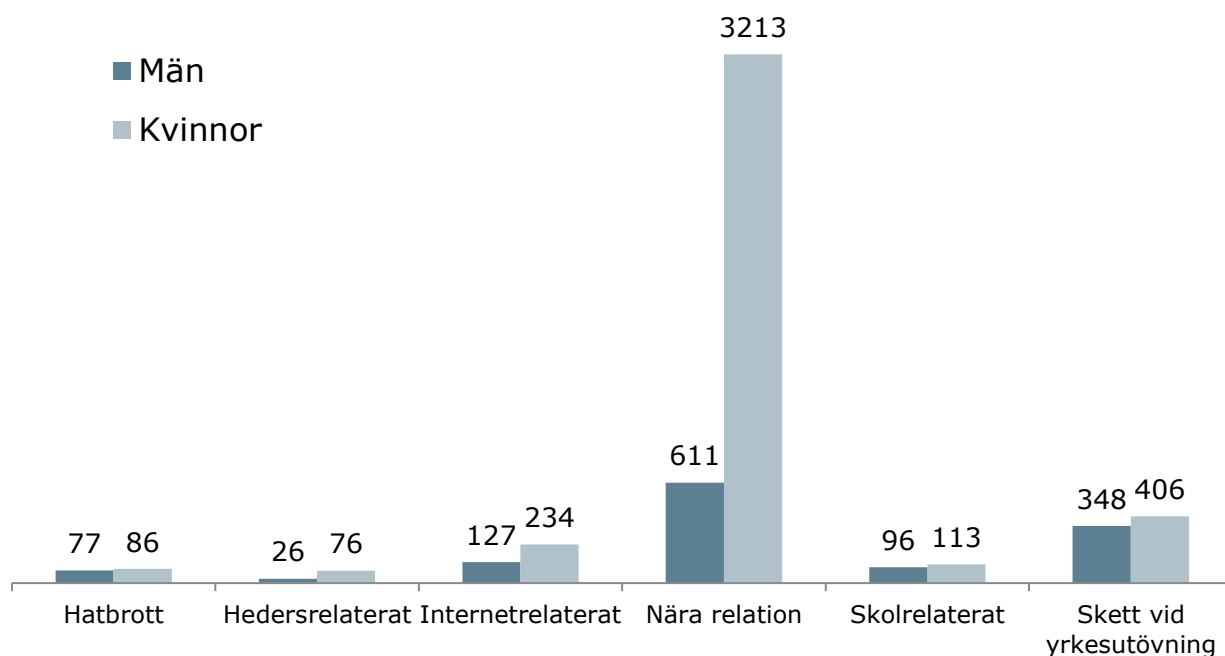
För varje ärende har jouren möjlighet att uppge om det funnits särskilda omständigheter. De kan markera när det handlar om:

- Hatbrott
- Hedersrelaterade brott
- Internetrelaterade brott
- Brott där gärningspersonen står i nära relation till brottsoffret
- Brott som skett i samband med yrkesutövning
- Skolrelaterade brott

Från och med 2013 blev det obligatoriskt att anteckna dessa omständigheter och rapporteringen av dem har stadigt ökat från att ha utgjort 9 procent av våra ärenden 2012 till att utgöra 21,3 procent idag. Några lokala jourer har emellertid fortfarande antecknat mycket få ärenden av den här typen. 30 jourer är särskilt flitiga att anteckna särskilda omständigheter - där har mellan 25 och 50 procent av ärendena fått en sådan markering.

Mängden ärenden som fått markeringen hatbrott, hedersrelaterat, internetrelaterat, nära relation, skolrelaterat och yrkesrelaterat under 2017 framgår av diagrammet nedan.

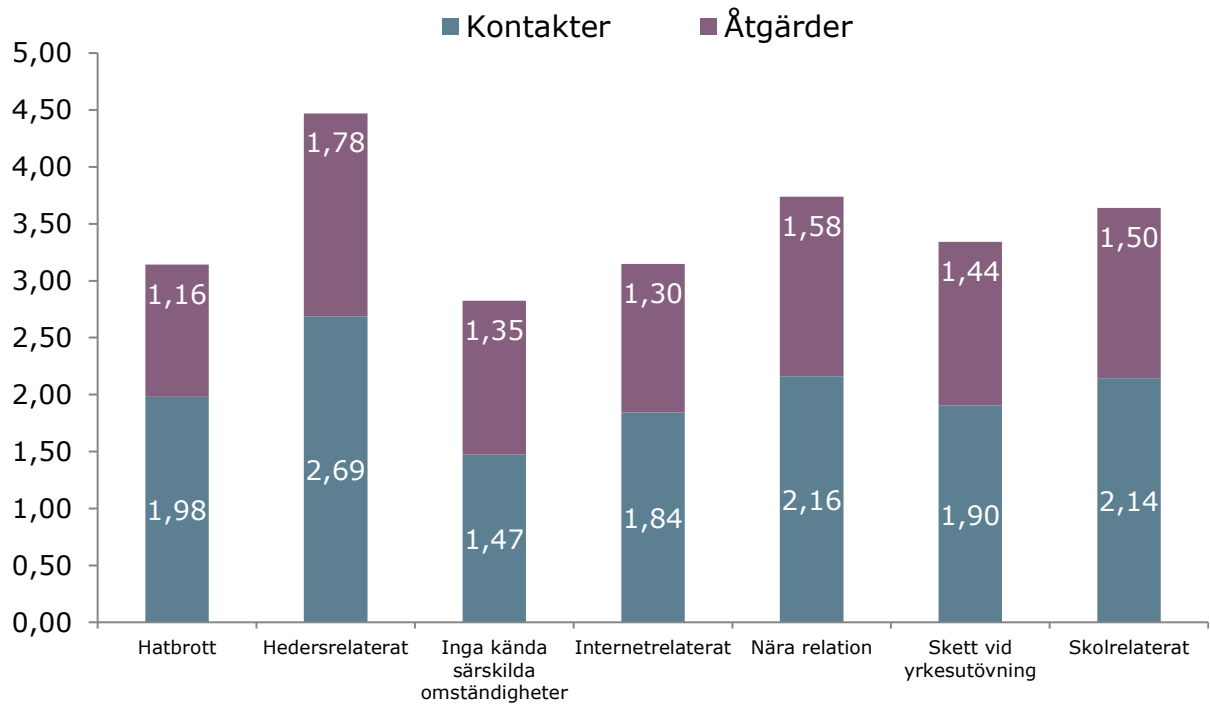
Särskilda omständigheter fördelat på typ och kön

Den genomsnittliga mängden kontakter och åtgärder för de olika särskilda omständigheterna illustreras i diagrammet på nästa sida. Ärenden utan markering av särskilda omständigheter är inlagd som jämförelse. Vi kan se att ärenden med särskilda omständigheter kräver fler kontakter än ärenden utan.

Hedersrelaterade kräver i genomsnitt fler kontakter och åtgärder än övriga typer av ärenden. Man bör hålla i minnet att mängden ärenden totalt för den här omständigheten är begränsad och att det kan vara enskilda särskilt besvärliga ärenden som bidragit till ett högre genomsnitt. För omständigheten **nära relation**, där vi har tusentals ärenden varje år, kan vi tydligt se att det också är något som kräver mer av jourerna ifråga om stödinsats.

Genomsnittlig mängd kontakter och åtgärder för ärenden med särskilda omständigheter

Nära relation

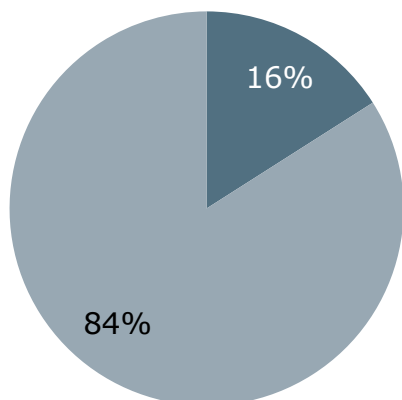
Den i särklass vanligaste särskilda omständigheten är **nära relation**. Med nära relation avses oftast en parrelation (avslutad eller pågående) men kan också beteckna en släktrelation som förälder-barn eller en annan närstående.

Om man ser till hela ärendemängden för Brottsofferjouren under verksamhetsåret 2017 har alltså 3 824 av 25 446 ärenden, eller 15 procent, fått markeringen nära relation av jouren som haft ärendet.

Brottsutsatta kvinnor som fått hjälp hos Brottsofferjouren har en dramatisk överrepresentation för den här omständigheten. 84 procent av de hjälpsökande med markeringen nära relation är kvinnor.

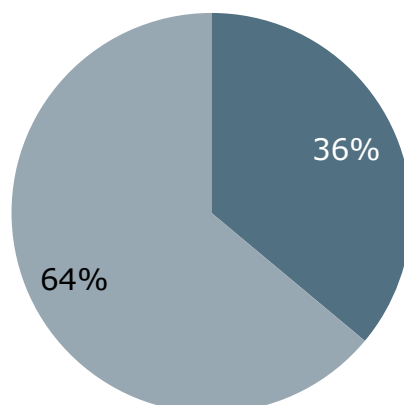
Könsfördelning hjälsökande med markeringen nära relation

■ Män ■ Kvinnor

Könsfördelning alla hjälpsökande

■ Män ■ Kvinnor

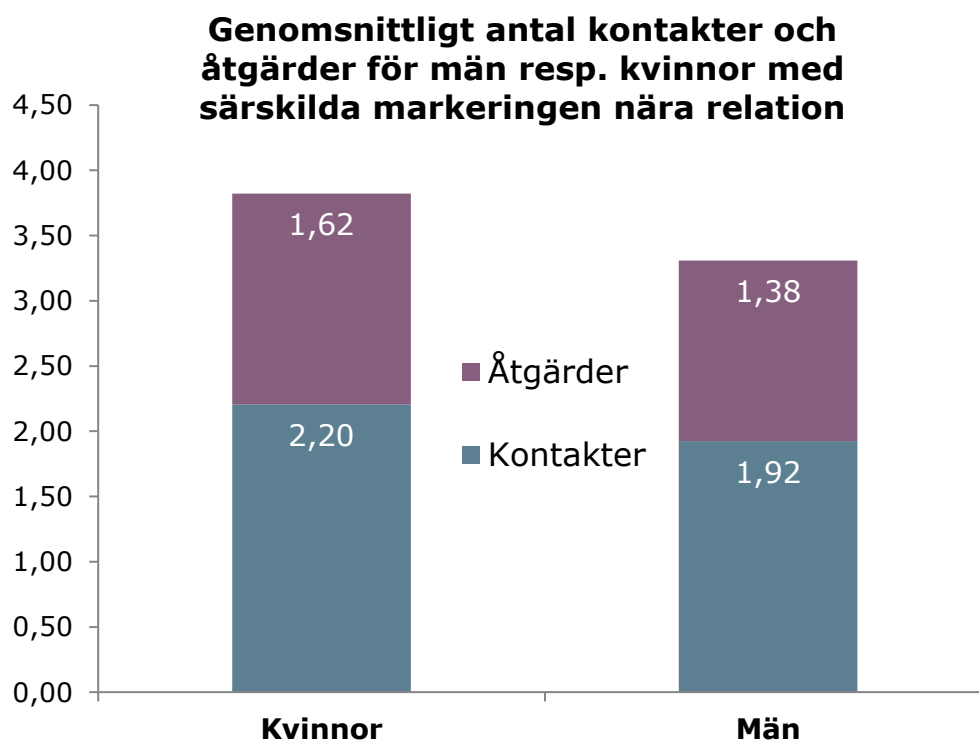

Det innebär att om du är kvinna och utsatt för brott som grov (kvinno)fridskränkning, överträdelse av kontaktförbud, misshandel, dödligt våld, olaga hot och liknande allvarlig brottslighet är det mer sannolikt att gärningspersonen står i nära relation till dig än om du hade varit man och utsatt för samma brott.

Om man ser till åldersfördelningen är det också en viss överrepresentation för gruppen vuxna vad gäller ärenden med markeringen nära relation, 76 procent av ärendena är från den åldersgruppen, som ju utgör 69 procent av de hjälpsökande.

Nära relationsärenden kräver i genomsnitt fler kontakter och åtgärder än vanliga brottstyper. Skillnaden mellan könen som vi såg för alla typer av ärenden består – hjälpsökande kvinnor får i genomsnitt fler kontakter och åtgärder än män.

Genomsnittliga mängden åtgärder för alla kvinnor respektive alla män var 1,43 respektive 1,32 – för hjälpsökande med markeringen nära relation är det istället något högre: 1,62 respektive 1,38. På samma sätt var genomsnittliga mängden kontakter för alla kvinnor respektive alla män 1,69 respektive 1,45– för hjälpsökande med markeringen nära relation är det istället 2,20 respektive 1,92 kontakter per hjälpsökande i genomsnitt.

Analys av inrapporterad tid från de 42 jourer som valde att anteckna det under 2017 visar att stödpersonerna lägger mycket mer tid på ärenden som markerats med nära relation än på andra typer av ärenden.

Fördelen med Brottsofferjourens sätt att föra statistik är att inte bara ärenden som traditionellt anses vara kopplade till nära relation som misshandel och hot kan få markeringen nära relation, utan att alla typer av brott kan få det. Händelser som vi inte normalt betecknar som integritetskränkande som skadegörelse, stölder och brott som drabbar offrets ekonomi kan också bli det på grund av att gärningsmannen står i nära relation till den utsatta och brottet därmed tydligt riktar sig mot en viss individ.

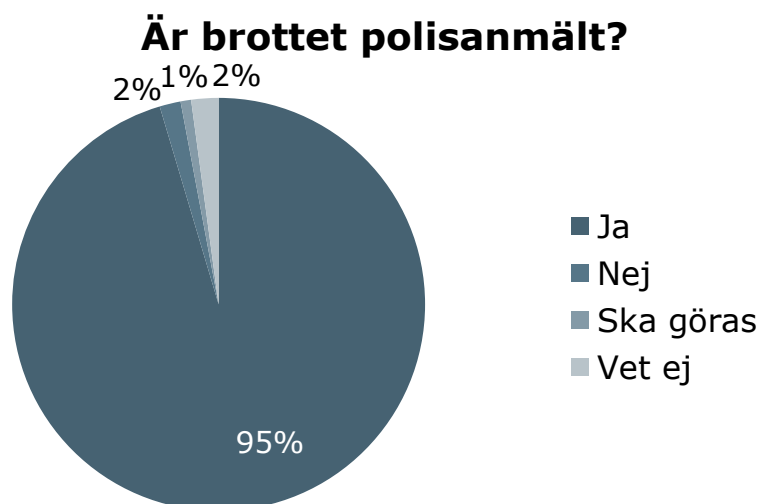
Det här illustreras tydligt på nästa sida med en tabell över alla ärenden med markeringen nära relation under verksamhetsåret 2017 och vilka brottstyper som var kopplade till dem.

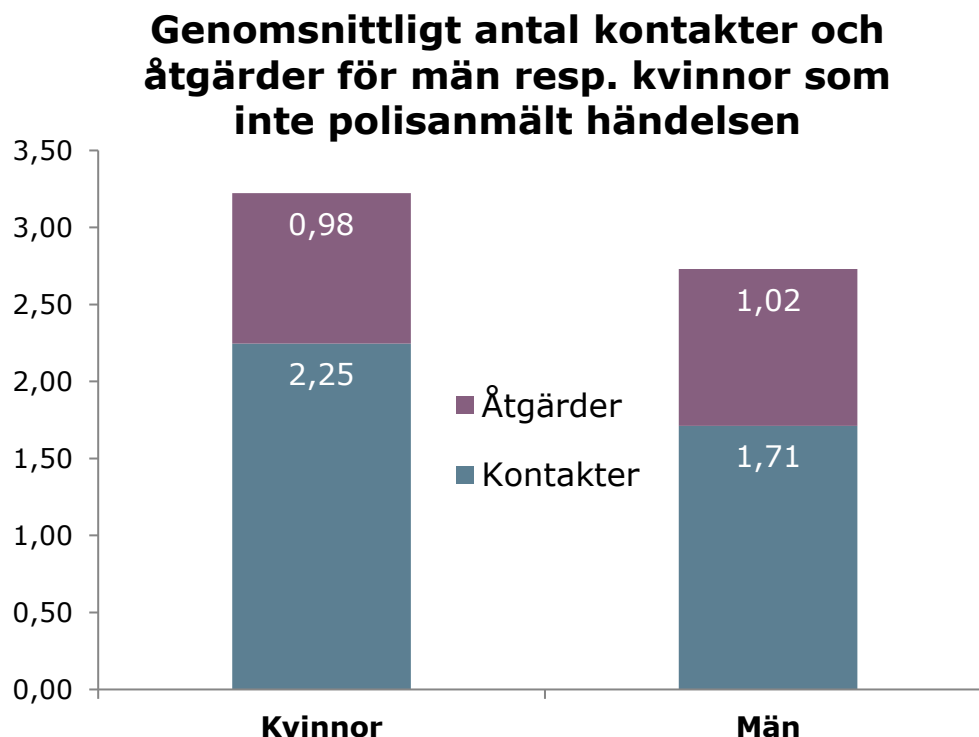
Brottstyper med markeringen nära relation 2017	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	1	7	8
Andra tillgreppsbrott	7	14	21
Ekonomisk brottslighet	17	55	72
Förtal, förolämpning	37	66	103
Grov (kvinno)fridskränkning	15	324	339
Identitetsstöld, förfalskning	2	16	18
Inbrott	3	6	9
Misshandel	188	1 217	1 405
Mord, dråp, vållande till annans död	7	19	26
Mordförsök	10	18	28
Människorov, människohandel	3	4	7
Ofredande	67	392	459
Olaga förföljelse	13	40	53
Olaga hot	136	504	640
Rån	4	5	9
Skadegörelse	10	30	40
Stöld, väskryckning, fickstöld	10	39	49
Trafikbrott		1	1
Våldtäkt	11	145	156
Våldtäktsförsök	1	10	11
Övergrepp i rättssak	4	35	39
Överträdelse av kontaktförbud	1	50	51
Övriga brott mot frihet och frid	23	82	105
Övriga sexualbrott	13	78	91
Övrigt	28	56	84
Totalt	611	3 213	3 824

Ärenden utan polisanmälan

De allra flesta hjälpsökande har polisanmält brottet före första kontakt med Brottsofferjouren. 96 procent har polisanmält eller ska göra det. 1,7 procent eller 420 personer har svarat nej på frågan om brottet polisanmäls.

Eftersom jourerna antecknar kontakter och åtgärder för varje ärende kan vi nu se om mängden kontakter eller åtgärder skiljer sig åt för den här gruppen i jämförelse med genomsnittliga ärenden.

Jämför man med den genomsnittliga mängden åtgärder för kvinnor respektive män i allmänhet är åtgärdsinsatserna färre för gruppen som inte polisanmält. Men mängden kontakter med Brottsofferjouren är högre – för kvinnor mycket högre - om man inte polisanmält. Hela gruppen kvinnliga hjälpsökande hade 1,69 kontakter i genomsnitt – gruppen kvinnor som inte polisanmält har 2,25 kontakter i genomsnitt.

Analys av inrapporterad tid från de 42 jourer som valde att anteckna det under 2017 visar också att ärenden där hjälpsökanden inte polisanmält tar mycket längre tid i anspråk för stödpersonerna än ett vanligt ärende.

Av de som inte polisanmält är 74 procent kvinnor. De vanligaste brotten de drabbats av är misshandel, ofredande och olaga hot. 48 personer har uppgivit att de varit med om sexualbrott som inte polisanmälts, 28 av dessa var våldtäkter.

Brottstyper för hjälpsökande som inte polisanmält händelsen	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	1	1	2
Andra tillgreppsbrott		2	2
Ekonomisk brottslighet	8	11	19
Förtal, förolämpning	9	30	39
Grov (kvinno)fridskränkning		11	11
Identitetsstöld, förfalskning		1	1
Inbrott	2	5	7
Misshandel	22	49	71
Mord, dråp, vållande till annans död	2	1	3
Mordförsök		2	2
Människorov, människohandel	2	2	4
Ofredande	13	49	62
Olaga förföljelse	1	7	8
Olaga hot	14	41	55
Rån	2		2
Skadegörelse	2	5	7
Stöld, väskryckning, fickstöld	1	10	11
Trafikbrott	2	2	4
Våldtäkt	3	25	28
Våldtäktsförsök		1	1
Övergrepp i rättssak		2	2
Övriga brott mot frihet och frid	4	11	15
Övriga sexualbrott	7	12	19
Övrigt	16	29	45
Totalt	111	309	420

Mer statistik från Brottsofferjouren finns att ta del av på www.brottsofferjouren.se/om-oss/statistik/